

Sarajevo, 03.05.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
25.04.2022. – 29.04.2022.

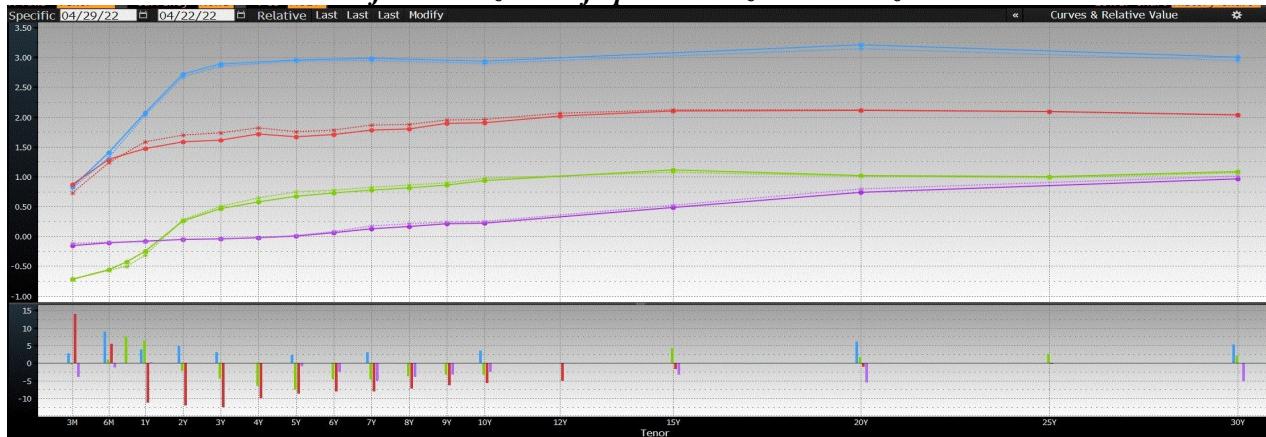
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	22.4.22	- 29.4.22	22.4.22	- 29.4.22	22.4.22	- 29.4.22	22.4.22	- 29.4.22
2 godine	0,28	- 0,26 ↘	2,67	- 2,71 ↗	1,71	- 1,59 ↘	-0,05	- -0,05 →
5 godina	0,75	- 0,68 ↘	2,93	- 2,95 ↗	1,76	- 1,67 ↘	0,02	- 0,02 →
10 godina	0,97	- 0,94 ↘	2,90	- 2,93 ↗	1,96	- 1,91 ↘	0,25	- 0,23 ↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	22.4.22	- 29.4.22
3 mjeseca	-0,695	- -0,696 ↘
6 mjeseci	-0,569	- -0,559 ↗
1 godina	-0,297	- -0,226 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.04.2022. godine (pone linijsi) i 15.04.2022. godine (isprekidane linijsi). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Do polovine prošle sedmice fokus investitora se preusmjerio na ozbiljnost usporenenja ekonomskih aktivnosti u Kini uzrokovani rekordnim brojem umrlih od Covid19 u Šangaju. To je uticalo na oštvo smanjenje prinosa obveznica eurozone. Pad istih je nastavljen do polovine sedmice, nakon odluke Rusije da ukine isporuke prirodnog gasa Poljskoj i Bugarskoj, ali je nakon toga, uslijed objavljenih podataka o nastavku rasta inflacije u eurozoni, došlo do korekcije prinosa naviše. U odnosu na prethodnu sedmicu prinosi njemačkih obveznica su povećani između 4 i 6 bazih poena. Nakon vijesti o ukidanju isporuke gase predsjednica Evropske komisije Von der Leyen je upozorila kompanije da ne pokleknu pred zahtjevom Rusije da se gas plaća u rubljama, jer bi se to tretiralo kao kršenje sankcija. Ministar ekonomije Njemačke Habeck je izjavio da je Njemačka već dovoljno smanjila zavisnost od nafte iz Rusije čime bi puni embargo bio „podnošljiv“ i da je uvoz nafte već smanjen na oko 12% sa 35%, koliko je iznosio prije napada na Ukrajinu. Goldman Sachs je objavio da sada očekuje prvo povećanje kamatnih

stopa ECB od 25 baznih poena u julu, kao i dodatna povećanja u septembru i decembru, a nakon toga još četiri u 2023. godini, kako bi kamatna stopa koju ECB plaća na depozite banaka iznosila 1,25% (trenutno -0,50%). Morgan Stanley je objavio da je za eurozonu smanjio očekivani nivo rasta GDP-a u ovoj godini na 2,7% sa ranijih 3,0%, te je za 1% smanjio očekivani nivo ekonomskog rasta u 2023. godini uslijed očekivanog izraženog usporenenja rasta u drugoj polovini ove godine. Vlada Njemačke je smanjila prognoze rasta GDP-a zemlje u ovoj godini na 2,2% u poređenju sa 3,6%, koliko je očekivano u januaru. Za 2023. godinu prognoze rasta GDP-a iznose 2,5%, blago iznad ranijih prognoza. Za inflaciju se očekuje da će u prosjeku tokom ove godine iznositi 6,1%, a da bi u narednoj godini trebalo da se smanji na 2,8%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	MAR	6,2%	6,3%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	APR	7,5%	7,5%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	APR	3,2%	3,5%
4.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	APR	7,6%	7,8%
5.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	APR	5,1%	5,4%
6.	Stopa inflacije – Austrija (prelim.)	APR	-	7,2%
7.	Stopa inflacije – Španija (prelim.)	APR	9,0%	8,3%
8.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	APR	6,5%	6,6%
9.	GDP – EZ (kvartalno) prelim.	I kvartal	0,2%	0,2%
10.	GDP – Njemačka (kvartalno) prelim.	I kvartal	0,2%	0,2%
11.	GDP – Francuska (kvartalno) prelim.	I kvartal	0,3%	0,0%
12.	GDP – Belgija (kvartalno) prelim.	I kvartal	-	0,3%
13.	GDP – Austrija (kvartalno) prelim.	I kvartal	-	2,5%
14.	GDP – Španija (kvartalno) prelim.	I kvartal	0,6%	0,3%
15.	GDP – Italija (kvartalno) prelim.	I kvartal	-0,2%	-0,2%
16.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	FEB	-	9,4%
17.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	FEB	-	20,9%
18.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	MAR	-	-2,4%
19.	Obim maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	MAR	-	-1,7%
20.	Maloprodaja – Španija (G/G) prelim.	MAR	1,4%	-4,2%
21.	Maloprodaja – Holandija (G/G)	MAR	-	9,8%
22.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	FEB	83,5	86,7
23.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	APR	-16,0	-26,5
24.	Stopa nezaposlenosti – Španija (kvartalno)	I kvartal	13,0%	13,65%
25.	Ukupan broj nezaposlenih – Francuska (u milionima)	I kvartal	-	2,96
				3,13

SAD

Ekonomski rast SAD se neočekivano smanjio u I kvartalu, nakon što je ponovni rast zaraženih Covid19 negativno uticao na ekonomsku aktivnost, iako pad proizvodnje daje pogrešnu sliku o ekonomiji zbog solidnog rasta domaće potražnje. **GDP je u I kvartalu smanjen za 1,4% kvartalno svedeno na godišnji nivo, ispod očekivanja (1,0%), nakon rasta od 6,9% u prethodnom kvartalu.** Inače, GDP je zabilježio prvo smanjenje od recesije zabilježene u pandemiji prije dvije godine.

Lična potrošnja u SAD je povećana iznad očekivanja u martu zbog velike potražnje za uslugama, dok je stopa inflacije zabilježila najveći nivo od 1982. godine. **Stopa inflacije je u martu dosegla nivo od 6,6% godišnje, ispod očekivanja (6,7%), nakon rasta od 6,3% godišnje u mjesecu ranije.** Isključujući promjenljive komponentne hrane i energije, stopa temeljne inflacije je povećana na 5,2% godišnje, ispod očekivanja (5,3%). Investitori očekuju da će Fed povećati referentnu kamatnu stopu za 50 baznih poena na sastanku koji se održava ove sedmice, kao i da će odlučiti da počne da smanjuje svoj portfolio državnih obveznica i hipotekarnih vrijednosnih papira koje su pomogle da troškovi pozamljivanja potrošača, posebno na hipoteke, budu niski tokom pandemije Covid19, a koji je vrijedan 8,5 biliona USD.

Najveći pružalač penzionih usluga u SAD, Fidelity će omogućiti investitorima da dodaju bitkoin svojoj

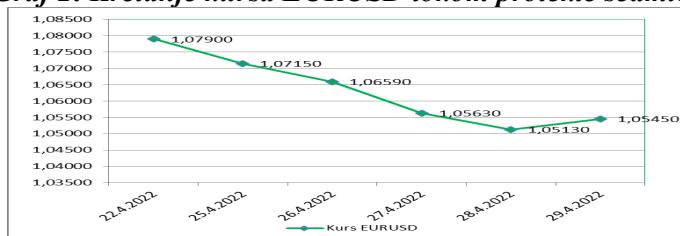
penzionoj štednji pod uticajem rastuće potražnje za kriptovalutama. Inače, američka Vlada je tokom prošlog mjeseca upozorila penzije fondove da budu izuzetno pažljivi prilikom ovakvih poteza, naglašavajući da možda neiskusni investitori ne shvataju koliko mogu biti promjenljive kriptovalute.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Aktivnosti predrad. sektora Feda iz Dalasa	APR	5,0	1,1
2.	Porudžbine trajnih dobara (prelim.)	MAR	1,0%	0,8% -1,7%
3.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	FEB	1,5%	2,1% 1,6%
4.	Indeks povjerenja potrošača	APR	108,2	107,3 107,6
5.	Prodaja novih kuća	MAR	768.000	763.000 835.000
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	22. apr	-	-8,3% -5,0%
7.	Veleprodajne zalihe (M/M) prelim.	MAR	1,5%	2,3% 2,6%
8.	GDP (Q/Q)	I kvartal	1,0%	-1,4% 6,9%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. april	180.000	180.000 185.000
10.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	16. april	1.399.000	1.408.000 1.409.000
11.	Lični prihod	MAR	0,4%	0,5% 0,7%
12.	Lična potrošnja	MAR	0,6%	1,1% 0,6%
13.	Stopa inflacije (G/G)	MAR	6,7%	6,6% 6,3%
14.	Indeks povjerenja potrošača Un. iz Mičigena (final.)	APR	65,7	65,2 59,4

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0790 na nivo od 1,0545.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Optimizam među proizvođačima u Velikoj Britaniji je smanjen najbržim tempom od krize izazvane virusom Covid19 jer su porudžbine usporene, a cijene su značajno povećane. Anna Leach, zamjenik glavnog ekonomiste iz CBI je istakla da su porudžbine u prerađivačkom sektoru nastavile da rastu, kao i output, iako sporijim tempom pod uticajem ratnih dejstava u Ukrajini što je pogoršalo ranije probleme koji su se pojavili tokom pandemije Covid19. Ovakve okolnosti su povećale troškove na najviše nivoe od 70-ih godina, dok je i zabrinutost za dostupnost sirovina takođe značajno povećana.

Zaduživanje Vlade Velike Britanije je na kraju 2021/22. godine bilo za skoro 20% veće u odnosu na očekivanja koja su prezentovana u budžetu prošlog mjeseca. Ovakvi podaci su pojačali izazove za ministra finansija Sunaka koji je već pod pritiscima da pomogne domaćinstvima i biznisima u uslovima snažnog inflatornog talasa, ali koji ističe da želi stabilizovati javne finansije nakon snažnog zaduživanja koje je zabilježeno tokom pandemije Covid19.

Ministrica inostranih poslova Truss je tokom obraćanja vezanog za inostranu politiku istakla da će Velika Britanija ići „dalje i brže“ kako bi uticala na potiskivanje snaga Rusije iz Ukrajine, te dodala da je pobjeda Ukrajine „strateški imperativ“ zapada. Velika Britanija je ponovo odložila puno uvođenje post Brexit uvoznih kontrola na dobra iz EU, te će ova odluka biti pomjerena do kraja naredne godine, a pod izgovorom da se ne želi pojačavati ionako rastuća inflacija. Velika Britanija je napustila jedinstveno EU tržište u januaru 2021. godine i odgodila je punu primjenu kontrola na granicama u nekoliko navrata zbog zabrinutosti oko poremećaja u lukama i zbog pandemije Covid19, ali i novih rizika od povećanja troškova života.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	APR	-	9,9% 10,4%
2.	CBI poslovno povjerenje	APR	-15	-34 -9
3.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	MAR	19,2	17,3 9,9
4.	Nationwide cijene kuća (G/G)	APR	12,6%	12,1% 14,3%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,84111 na nivo od 0,83878, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2839 na nivo od 1,2574.

JAPAN

BoJ je sastanku koji se završio u četvrtak zadržala postojeću monetarnu politiku, učvršćujući odlučnost da podrži krhku ekonomiju Japana, uprkos deprecaciji JPY i rastućem pritisku inflacije koji utiče na rast cijena uvoza za preduzeća i potrošače. BoJ je zadržala referentu kamatnu stopu na nivou od -0,1%, dok je prinos na desetogodišnje državne obveznice i dalje na ciljanom nivou od 0,0%. Članovi odbora BoJ su se složili da i dalje drže referentu kamatnu stopu na negativnom nivou, dok će nastaviti sa ogromnim programima stimulansa kako bi zadržali dugoročne kamatne stope oko 0%. Odluka BoJ je u suprotnosti sa drugim centralnim bankama, koje su poostrije svoje monetarne politike kako bi suzbile inflaciju. BoJ je povećala izglede za inflaciju za fiskalnu 2022. godinu, navodeći kao razlog povećanje globalnih cijena energije i drugih sirovina. BoJ je takođe saopštila da će ponuditi kupovinu neograničenog iznosa državnih obveznica na svakoj sesiji po potrebi. Guverner Kuroda je izjavio da žele da sprječe rast dugoročne kamatne stope u skladu sa rastom prinosa inostranih obveznica, kao i da ostaje pri stavu da slab JPY doprinosi ekonomiji Japana, što sugerira da deprecacija valute vjerovatno neće podstići BoJ da promijeni ultrastimulativnu politiku.

Proizvodna aktivnost u Japanu se povećala u aprilu sporijim tempom u odnosu na prethodni mjesec, jer su prekidi u lancima snabdjevanja i strogi lockdown u Kini zbog korone uticali negativno na potražnju u inostranstvu. Aktivnosti u sektoru su pomogle da se održi otpornost proizvodnje, ukupnih porudžbina i optimizma u vezi s godinom koja dolazi, čak i kada su proizvođači postajali sve oprezniji zbog stalnih pritisaka na rastuće cijene zbog rata u Ukrajini, logističkih zastoja i globalnih ekonomskih očekivanja.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

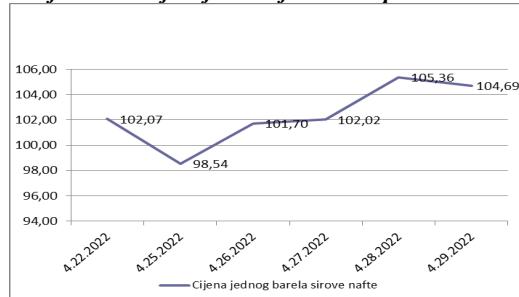
Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks (final.)	FEB	-	100,0 101,2
2.	Koincidirajući indeks (final.)	FEB	-	96,8 96,3
3.	Stopa nezaposlenosti	MAR	2,7%	2,6% 2,7%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	MAR	-1,3%	-1,7% 0,5%
5.	Maloprodaja (G/G)	MAR	0,3%	0,9% -0,9%
6.	Prodaja u supermarket., robnim kućama (G/G)	MAR	1,7%	1,5% 0,1%
7.	Indeks započetih kuća (G/G)	MAR	-0,5%	6,0% 6,3%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 138,79 na nivo od 136,95. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 128,50 na nivo od 129,70.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 102,07 USD (94,60 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte nije bilježila značajne promjene. U ponедјелјак је цijena smanjena ispod 100 dolara po barelu, што је био најнижи ниво цijene у овој години. Pad је uslijedio uglavnom zbog појачаног straha od ponovног затварања економије. Пекинг се припремао за тешки lockdown jer се земља бори да обузда ширење вируса Covid19 који отежава ланце набавке и појачава пријетње по стабилност економије и последиично се одржава на цijenu nafte. U utorak i srijedu cijena nafte je blago povećana nakon што се Народна банка Кине обавезала да ће пруžiti подршку економији и како би помогла у ублажавању забринутости zbog pada потрајне u земљи zbog mјера затварања. Komercijalne zalihe nafte u SAD су tokom protekле sedmice povećane manje nego што се очekivalo, a што је uticalo na blagi rast цijene nafte. Zalihe су povećane za 700.000 barela na ukupnih 414,4 miliona barela u sedmici која се завршила 22. aprila, saopštila је EIA. Analitičари су очekivali rast zaliha за 2 miliona barela. Pojedini izvori navode да ће се OPEC+ vjerovatno držati odluke o postepenom povećanju обима производње (dodatnih 432.000 barela dnevно) tokom juna, а о чему ће се raspravljati na sastanku 5. maja. Krajem sedmice цijena је била под uticajem slabijeg ekonomskog rasta u Кини, највећем uvozniku nafte, што је zasjenilo strahove da bi snabdijevanje moglo biti smanjeno potencijalnom zabranom EU na uvoz nafte из Rusije. Na затварању tržišta u petak цijena jednog barela sirove nafte је iznosila 104,69 USD (99,28 EUR), te је na sedmičном nivou zabilježen rast od 2,57%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

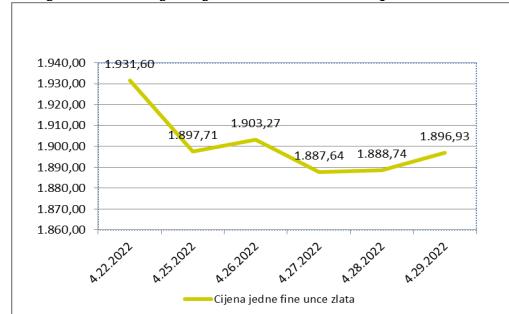

Na otvaranju londonske berze metalala u ponedjeljak цijena jedne fine unce zlata је iznosila 1.931,60 USD (1.790,18 EUR). Cijena zlata је почетком sedmice smanjena, te se tokom trgovanja našla na najnižem nivou u posljednje četiri sedmice pod uticajem очekivanja да ће Fed implementirati agresivniju monetarnu politiku, dok ће snažniji dolar umanjiti atraktivnost zlata. Pored iščekivanja odluka Feda, цijena zlata је bila pod uticajem odluka investitora o ulaganjima u sigurnije investicije i jačanja dolara.

Indeks dolara је dostigao najviši nivo od decembra 2002. godine, potaknut очekivanjima da ће Fed djelovati agresivnije od drugih banaka o pitanju referentne kamatne stope, dok su ulaganja u sigurne investicije smanjena pod uticajem slabije zabrinutosti oko usporenja rasta u Кини и Европи. Do kraja sedmice цijena nije bilježila značajne promjene jer investitori очekuju ishod rezultata sastanka FOMC-a koji се završava 4. maja. Investitori очekuju да ће referentna kamatna stopa biti povećana za 50 baznih poena. Zvaničnici Feda су se uskladili oko planova za ubrzanje tempa povećanja kamatnih stopa ove godine, ali су i dalje podijeljeni oko toga gdje se zaustaviti vezano za rast kamatne stope kako економија ne bi utonula u recesiju. Stanje u Rusiji ће takođe imati uticaj na kretanje цijene zlata. Очekuje се да ће предсједник Putin objaviti potpuni rat Украјини i pokušati da nadoknadi неuspјехе који су zabilježeni tokom napada na Украјину. Objava rata bi omogućila masovnu mobilizaciju Rusa.

Na затварању tržišta u petak цijena jedne fine unce zlata је iznosila 1.896,93 USD (1.798,89 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.